

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет германської філології і перекладу

Кафедра англійської філології і філософії мови

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасні інформаційні технології у професійній діяльності філолога

для студентів

галузь знань 03 Гуманітарні науки

спеціальність 035 Філологія

спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська

рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

освітньо-професійна програма Англійська мова і література, друга іноземна мова, переклад

статус дисципліни вибіркова

Форма здобуття освіти денна

Навчальний рік 2022-2023

Семестр 2

Кількість кредитів ЄКТС 3

Мова навчання українська

Форма підсумкового контролю залік

Київ-2022

Розробник програми:

Ваховська О.В., доцент кафедри англійської філології і філософії мови

Схвалено на засіданні кафедри англійської філології і філософії мови, протокол № 1 від “31” серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

Ярослава ГНЕЗДІЛОВА

Схвалено на засіданні вченої ради факультету германської філології і перекладу, протокол № 1 від “31” серпня 2022 р.

Голова вченої ради факультету

Ірина МОЙСЕЄНКО

1. Мета вивчення дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни є закладення у студентів основ теоретичних знань про мову у контексті її обробки у царині інформаційних технологій, а також заохочення студентів як до усвідомленого, цілеспрямованого вивчення теоретичних мовних дисциплін, так і до практичного застосування здобутих знань. Дисципліні належить одне із центральних місць у професійній підготовці сучасного філолога. Дисципліна передувє низці фундаментальних філологічних теоретичних курсів (вступ до германського мовознавства, історія першої іноземної мови, теоретична граматики, лексикологія, стилістика, інтерпретація тексту, порівняльна типологія першої іноземної та української мов, загальне мовознавство та курси за вибором із лінгвістики тощо) і ряду практичних аспектів викладання мови (практична фонетика, практична граматики, практика усного і писемного мовлення першої іноземної мови тощо) й тим самим формує методологічну базу для вивчення цих курсів із перспективи сучасних інформаційних технологій.

Зокрема, дисципліна покликана сформувати у студентів уявлення про комп'ютерну лінгвістику як міждисциплінарний напрям досліджень, її теоретичні та методологічні засади, про місце комп'ютерної лінгвістики серед дисциплін, об'єднаних у когнітивну науку. Курс спрямований на розкриття когнітивної природи форм і значень одиниць сучасної англійської мови з алгоритмічної перспективи, за якої ці одиниці операціоналізуються як такі, що можуть бути залучені до комп'ютерного обчислення. У курсі також обговорюється когнітивна реалізація окремих лінгвальних явищ із залученням експериментальних даних із царин психо- та нейролінгвістики.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) 3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:

лекції – 14 год.

семінарські заняття – 16 год.

самостійна робота – 60 год.

3. Передумови до вибору навчальної дисципліни:

3.1. *Знати* можливі шляхи розв'язання основних проблем мовознавства, а саме: 1) природа і сутність мови, її функції; 2) зв'язок мови і мовлення, мови і мислення; 3) основні розділи та напрями мовознавства; 4) зв'язок мовознавства з іншими науками; 5) система і структура мови, основні структурно-функціональні рівні мови.

3.2. *Вміти* оперувати основними лінгвістичними термінами; пояснювати предмет та завдання мовознавства; розкривати зв'язки мовознавства з іншими гуманітарними науками; обґрунтовувати практичне застосування лінгвістичних знань, умінь і навичок у різних професійних сферах сучасного світу; відрізнати мову і мовлення; класифікувати звуки мови за основними та додатковими ознаками; класифікувати частини мови за основними критеріями; характеризувати сурядні і підрядні словосполучення, види зв'язку слів у них; аналізувати типи речень за різними ознаками; характеризувати типи системних відношень лексичних одиниць (синонімію, антонімію); визначати явища омонімії, паронімії; розрізнати пряме і переносне лексичне значення, а також визначати основні фігури мовлення; пояснювати відмінності між вільними і сталими словосполученнями; визначати типи словників за основними критеріями.

3.3. *Володіти елементарними навичками* аналізу і синтезу інформації.

2. Анотація навчальної дисципліни:

Предметом вивчення навчальної дисципліни є мова як універсальний засіб людського спілкування, її природа, сутність і функціонування, її внутрішня будова, походження та закономірності розвитку, розглянуті із алгоритмічної точки зору, що уможливило обчислення природної мови за допомогою інформаційних технологій.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна поглиблює методологічну базу для вивчення студентами інших теоретичних і практичних дисциплін лінгвістичного циклу, а саме: теоретичної фонетики, теоретичної граматики, лексикології, історії англійської/німецької мови, стилістики, типології мов, загального мовознавства, практичної фонетики і практичної граматики англійської/німецької мови, а також для практичних курсів англійської/німецької мови.

Програма навчальної дисципліни складається з таких *змістових модулів*: 1. Комп'ютерна лінгвістика: основні поняття. 2. Моделювання природної мови засобами комп'ютерної лінгвістики. 3. Машинний переклад. Автоматична генерація текстів. 4. Створення діалогових систем. Розпізнавання та синтез мовлення. 5. Класифікація та кластеризація. Витяг інформації. Аналіз тональності.

Мета та завдання навчальної дисципліни. Метою викладання навчальної дисципліни є закладення у студентів основ теоретичних знань про мову у контексті її обробки у царині інформаційних технологій, а також заохочення студентів як до усвідомленого, цілеспрямованого вивчення теоретичних мовних дисциплін, так і до практичного застосування здобутих знань. Дисципліні належить одне із центральних місць у професійній підготовці сучасного філолога. Дисципліна передувє низці фундаментальних філологічних теоретичних курсів (вступ до германського мовознавства, історія першої іноземної мови, теоретична граматика, лексикологія, стилістика, інтерпретація тексту, порівняльна типологія першої іноземної та української мов, загальне мовознавство та курси за вибором із лінгвістики тощо) і ряду практичних аспектів викладання мови (практична фонетика, практична граматика, практика усного і писемного мовлення першої іноземної мови тощо) й тим самим формує методологічну базу для вивчення цих курсів із перспективи сучасних інформаційних технологій.

Зокрема, дисципліна покликана сформувати у студентів уявлення про комп'ютерну лінгвістику як міждисциплінарний напрям досліджень, її теоретичні та методологічні засади, про місце комп'ютерної лінгвістики серед дисциплін, об'єднаних у когнітивну науку. Курс спрямований на розкриття когнітивної природи форм і значень одиниць сучасної англійської мови з алгоритмічної перспективи, за якої ці одиниці операціоналізуються як такі, що можуть бути залучені до комп'ютерного обчислення. У курсі також обговорюється когнітивна реалізація окремих лінгвальних явищ із залученням експериментальних даних із царин психо- та нейролінгвістики.

3. Завдання (навчальні цілі):

Основними завданнями вивчення дисципліни є ознайомлення студентів із основами науки про мову, її природу, сутність, будову та функції із алгоритмічної точки зору, що уможливило обчислення природної мови за допомогою інформаційних технологій, а також оволодіння студентами специфічною лінгвістичною термінологією, що створить підґрунтя для подальшого формування у студентів професійних і загальнокультурних компетенцій у межах низки теоретичних і практичних мовних дисциплін протягом подальших років навчання.

Завдання, які вирішуються у процесі навчання дисципліни, пов'язані з формуванням у студентів першого (бакалаврського) рівня таких компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовуючи різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК 15. Здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності, здійснювати творчий науковий пошук.

ЗК 16. Здатність розуміти сутність й соціальну значущість майбутньої професії та прогнозувати перспективи розвитку сфери професійної діяльності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК):

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

ФК 13. Розуміння основних функцій та завдань педагогіки, психології; здатність до використання новітніх технологій, інноваційних методів навчання, а також набутих лінгвістичних перекладацьких та методичних знань на практиці англійською та другою іноземними мовами.

ФК 15. Розуміння методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для здійснення фахової науково-дослідницької роботи, її презентації науковій спільноті і захисту інтелектуальної власності та її результатів; усвідомлення значущості практичної філософії для формування сучасного комунікативного суспільства.

ФК 16. Здатність до науково-лінгвістичного мислення, розуміти природу лінгвістичних явищ та процесів, вільно орієнтуватися у науковій лінгвістичній інформації та верифікації наукових концепцій, ефективно й компетентно брати участь в різних формах наукової комунікації (конференціях, круглих столах, дискусіях, наукових публікаціях) в галузі філології.

ФК 17. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми з опорою на розуміння психологічних закономірностей психічного функціонування людини та міжособистісної комунікації, володіння знаннями про фізіологічні та психічні можливості організму під час практичних занять.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		Форми (та / або методи і технології навчання)	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)
Код	Результат навчання		
1.1	знати: можливі шляхи розв'язання основних проблем мовознавства, а саме: 1) природа і сутність мови, її функції; 2) зв'язок мови і мовлення, мови і мислення; 3) основні розділи та напрями мовознавства; 4) зв'язок мовознавства з іншими науками; 5) система і структура мови, основні структурно-функціональні рівні мови; 6) базові теоретичні та методологічні засади комп'ютерної лінгвістики, її роль та місце у когнітивній науці; 7) ключові поняття комп'ютерної лінгвістики; 8) основні підходи до алгоритмізації одиниць базових рівнів сучасної англійської мови;	Комунікативний метод Метод проблемного навчання Метод пошукової роботи Метод інтерактивного навчання	Дискусія Створення ментальних мап Написання поточних тестів та модульної контрольної роботи Груповий проєкт
2.1	вміти: оперувати основними лінгвістичними термінами; пояснювати предмет та завдання мовознавства; розкривати зв'язки мовознавства з іншими гуманітарними науками; обґрунтовувати практичне застосування лінгвістичних знань, умінь і навичок у різних професійних сферах сучасного світу; відрізнити мову і мовлення; класифікувати звуки мови за основними та додатковими ознаками; визначити диференційні та інтегральні ознаки фонем; членувати мовленнєвий потік на фразу, синтагму, такт, звук; визначити фонетичні процеси; характеризувати граматичні значення і критерії виділення різних частин мови в різних мовах світу; визначити морфологічні типи мов; аналізувати граматичні	Комунікативний метод Метод проблемного навчання Метод пошукової роботи Метод інтерактивного навчання	Дискусія Створення ментальних мап Написання поточних тестів та модульної контрольної роботи Груповий проєкт

	<p>способи синтетичних та аналітичних мов; класифікувати частини мови за основними критеріями; характеризувати сурядні і підрядні словосполучення, види зв'язку слів у них; аналізувати типи речень за різними ознаками; розрізняти актуальне та граматичне членування речень; характеризувати парадигматичні та синтагматичні відношення між мовними одиницями; характеризувати типи системних відношень лексичних одиниць (синонімію, антонімію, гіпогіперонімію, відношення частини і цілого); визначати явища полісемії, двозначності, невизначеності, омонімії, паронімії; розрізняти пряме і переносне лексичне значення, а також визначати основні фігури мовлення; визначати типи словників за основними критеріями; критично оцінювати традиційні й сучасні теорії у царині мовознавства; пояснювати предмет та завдання комп'ютерної лінгвістики з огляду на процеси обчислення мовних форм і значень; пояснювати ключові поняття комп'ютерної лінгвістики та оперувати ними; розкривати основні підходи до алгоритмізації одиниць базових рівнів сучасної англійської мови; встановлювати зв'язок комп'ютерної лінгвістики з іншими дисциплінами когнітивної науки; визначати мову через її взаємодію з іншими (вищими та нижчими) когнітивними здібностями людини.</p>		
3.1	Розвивати навички публічних виступів на тему дослідження.	Комунікативний метод	Дискусія Груповий проєкт
4.1	Дотримання принципів автономності і відповідальності як головних	Комунікативний метод	Дискусія Створення ментальних мап Написання поточних тестів

орієнтирів у наукових дослідженнях.	та модульної контрольної роботи Груповий проєкт
-------------------------------------	--

5. Програмні результати навчання з дисципліни

5.1. Співвідношення очікуваних результатів навчання з дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін, які не входять до блоків спеціалізації)

Результати навчання з дисципліни (код) Програмні результати навчання (назва)	1.1	2.1	3.1	4.1
ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	+	+	+	+
ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати, інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	+	+	+	+
ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.	+	+	+	+
ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.	+	+	+	+
ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.	+	+	+	+
ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.	+	+	+	+
ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності.	+	+	+	+
ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.			+	+
ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.			+	+
ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	+	+		
ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	+	+	+	+
ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.	+	+		
ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проєктами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.	+	+	+	+
ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.	+	+	+	+
ПРН 21. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних	+	+	+	+

філологічних питань і власну позицію щодо них як фахівцям, так і широкому загалу; вміти презентувати результати своїх досліджень державною та англійською мовами.				
---	--	--	--	--

5.2. Матриця відповідності програмних результатів навчання, методів навчання та форм оцінювання з навчальної дисципліни (освітнього компонента) “Сучасні інформаційні технології у професійній діяльності філолога”

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	Комунікативний метод Метод проблемного навчання Метод пошукової роботи Метод інтерактивного навчання	Дискусія Створення ментальних мап Написання поточних тестів та модульної контрольної роботи Груповий проєкт
ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати, інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	Комунікативний метод Метод проблемного навчання Метод пошукової роботи Метод інтерактивного навчання	Дискусія Створення ментальних мап Написання поточних тестів та модульної контрольної роботи Груповий проєкт
ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.	Комунікативний метод Метод проблемного навчання Метод пошукової роботи Метод інтерактивного навчання	Дискусія Створення ментальних мап Написання поточних тестів та модульної контрольної роботи Груповий проєкт
ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.	Комунікативний метод Метод проблемного навчання Метод пошукової роботи Метод інтерактивного навчання	Дискусія Створення ментальних мап Написання поточних тестів та модульної контрольної роботи Груповий проєкт
ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.	Комунікативний метод Метод проблемного навчання Метод пошукової роботи Метод інтерактивного навчання	Дискусія Створення ментальних мап Написання поточних тестів та модульної контрольної роботи Груповий проєкт
ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із	Комунікативний метод Метод проблемного навчання Метод пошукової роботи	Дискусія Створення ментальних мап Написання поточних тестів та

застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.	Метод інтерактивного навчання	модульної контрольної роботи Груповий проєкт
ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності.	Комунікативний метод Метод проблемного навчання Метод пошукової роботи Метод інтерактивного навчання	Дискусія Створення ментальних мап Написання поточних тестів та модульної контрольної роботи Груповий проєкт
ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.	Комунікативний метод Метод проблемного навчання Метод пошукової роботи Метод інтерактивного навчання	Дискусія Створення ментальних мап Написання поточних тестів та модульної контрольної роботи Груповий проєкт
ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.	Комунікативний метод Метод проблемного навчання Метод пошукової роботи Метод інтерактивного навчання	Дискусія Створення ментальних мап Написання поточних тестів та модульної контрольної роботи Груповий проєкт
ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	Комунікативний метод Метод проблемного навчання Метод пошукової роботи Метод інтерактивного навчання	Дискусія Створення ментальних мап Написання поточних тестів та модульної контрольної роботи Груповий проєкт
ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	Комунікативний метод Метод проблемного навчання Метод пошукової роботи Метод інтерактивного навчання	Дискусія Створення ментальних мап Написання поточних тестів та модульної контрольної роботи Груповий проєкт
ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.	Комунікативний метод Метод проблемного навчання Метод пошукової роботи Метод інтерактивного навчання	Дискусія Створення ментальних мап Написання поточних тестів та модульної контрольної роботи Груповий проєкт
ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести	Комунікативний метод Метод проблемного навчання Метод пошукової роботи Метод інтерактивного навчання	Дискусія Створення ментальних мап Написання поточних тестів та модульної контрольної роботи Груповий проєкт

відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.		
ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.	Комунікативний метод Метод проблемного навчання Метод пошукової роботи Метод інтерактивного навчання	Дискусія Створення ментальних мап Написання поточних тестів та модульної контрольної роботи Груповий проєкт
ПРН 21. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну позицію щодо них як фахівцям, так і широкому загалу; вміти презентувати результати своїх досліджень державною та англійською мовами.	Комунікативний метод Метод проблемного навчання Метод пошукової роботи Метод інтерактивного навчання	Дискусія Створення ментальних мап Написання поточних тестів та модульної контрольної роботи Груповий проєкт

6. Система оцінювання результатів навчання студентів (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів)

Критерії оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента наведено у таблиці

№	Види навчальної діяльності	4-бальна шкала	Критерії оцінювання
1.	Аудиторна робота	5	Систематизована, творча, логічно побудована відповідь з елементами інновації; завдання виконані за інноваційним рівнем складності
		4	Продуктивна, але недостатньо вичерпна відповідь; завдання виконані за стандартним рівнем складності, можливі незначні помилки
		3	Репродуктивна відповідь; завдання виконані за репродуктивним видом складності, містять помилки
		2	Фрагментарна, неаргументована відповідь; завдання не виконані у відповідності з вимогами, допущені множинні помилки. Непідготовленість до заняття; невиконання завдань
		0	Відсутність на занятті
2.	Самостійна робота	5	Інноваційний підхід до самостійно виконаних завдань, здатність до критико-аналітичного осмислення актуальних проблем лінгвостилістики, загальна філологічна та мовна компетентність
		4	Творче і самостійне виконання завдань, якісне володіння програмним матеріалом та його доцільне використання у виконанні завдань.
		3	Виконання завдань для самостійної роботи за суттєвої допомоги з боку викладача.

		2	Неглибоке, фрагментарне виконання завдань. Невиконання завдань.
		0	Відсутність самостійної роботи
3.	МКР	5	90%–100% правильно виконаних завдань, повне розкриття теоретичної проблеми, креативність в інтерпретації фрагментів тексту, 1-2 незначних помилки щодо змісту або форми
		4	75%–89% правильно виконаних завдань, загалом правильне, але неповне розкриття теоретичної проблеми, стереотипність в інтерпретації фрагментів тексту, 3–4 незначних помилки щодо змісту або форми
		3	50%–74% правильно виконаних завдань, несистематизована, неаргументована, неповна відповідь на теоретичне запитання, недостатньо повна інтерпретація фрагментів тексту, 5–6 помилок щодо змісту або форми
		2	50% і нижче правильно виконаних завдань, неправильна відповідь на теоретичне запитання, невірна інтерпретація фрагментів тексту, 7 і більше помилок щодо змісту або форми. Невиконання завдань.
		0	Відсутність контрольної роботи

7. Форми та критерії оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота на лекційних і семінарських заняттях та самостійна робота) здійснюється в 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських занять позначаються «0».

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі студенти виконують модульну контрольну роботу. Модульні контрольні роботи оцінюються в 4-бальній системі: «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»).

- підсумкове оцінювання _____ залік _____
(іспит / диференційований залік / залік)

- умови допуску до заліку: Студент має бути таким, що не є відрхованим з Київського національного лінгвістичного університету.

8. Організація оцінювання (обов'язково зазначається порядок організації передбачених робочою програмою навчальної дисципліни форм оцінювання із зазначенням орієнтовного графіка оцінювання)

Семестровий рейтинговий бал вираховується наступним чином

Семінарські заняття (домашнє завдання + дискусія)	50 балів (макс.)
МКР	50 балів (макс.)
Разом за семестр	100 балів (макс.)

Підсумковий контроль

Залік

Відмітка про залік «зараховано»/«не зараховано» та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового бала студента за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів	A
82 – 89 балів	B
74 – 81 бал	C
64 – 73 бали	D
60 – 63 бали	E
59 балів і нижче	FX.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано», а в шкалі ЄКТС – E та бал 60. Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «не зараховано», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «не зараховано», оцінка FX – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Система модульно-рейтингового оцінювання доводиться до відома студентів на початку семестру.

8.1 Шкала відповідності оцінок

Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74
Незадовільно	0 – 59
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин			
	Денна форма			
	Разом	у тому числі		
лекції		семінарські заняття	самостійна робота	
1. Комп'ютерна лінгвістика: основні поняття		6	6	10
2. Моделювання природної мови засобами комп'ютерної лінгвістики		2	2	10
3. Машинний переклад		2	2	10
4. Автоматична генерація текстів. Створення діалогових систем.		2	2	10

Розпізнавання та синтез мовлення				
5. Класифікація та кластеризація. Витяг інформації. Аналіз тональності		2	2	10
МКР			2	10
Усього годин	90	14	16	60

10. Рекомендовані джерела

Основні:

- Волошин В.Г. Комп'ютерна лінгвістика: Навчальний посібник. – Суми: ВТД «Українська книга», 2004. – 382 с.
- Дарчук Н.П. Комп'ютерна лінгвістика (автоматичне опрацювання тексту): Підручник. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 351 с.
- Партико З.В. Прикладна і комп'ютерна лінгвістика: Вступ до спеціальності: Навчальний посібник. – Л.: Афіма, 2008. – 224 с.
- Пещак М.М. Нариси з комп'ютерної лінгвістики. – Ужгород: Закарпаття, 1999. – 199 с.
- Gallego, A.J., & Martin R. (2020). *Language, Syntax, and the Natural Sciences*. Cambridge University Press.
- Hammond, M. (2020). *Python for Linguists*. Cambridge University Press.
- Hunston, S. (2022). *Corpora in Applied Linguistics*. Cambridge University Press.
- McCulloch, G. (2020). *Because Internet: Understanding how Language is Changing*. Vintage Publishing.
- Poole, G. (2011). *Syntactic Theory*. Bloomsbury Publishing PLC.
- Powell, M. (2019). *Grammar Geek*. Octopus Publishing Group.
- Powell, M. (2019). *Word Nerd*. Octopus Publishing Group.

Додаткові:

- Кочерган М.П. Вступ до мовознавства: Підручник. – К.: Академія, 2006. – 368 с.
- Карпенко Ю.О. Вступ до мовознавства. – К., 2006. – 368 с.
- Akmajian, A., Deemers, R.A., Farmer, A.K., & Harnish, R.M. (1995). *Linguistics. An Introduction to Language and Communication*. MIT Press.
- Fromkin, V. (2000). *Linguistics. An Introduction to Linguistic Theory*. Blackwell. Oxford.
- O'Grady, W., Archibald, J., Aronoff, M., & Rees-Miller, J. (2006). *Contemporary Linguistics. An Introduction. 5th edition*. Bedford/St.Martin's, Boston & New York.
- Pinker, S. (1994). *The Language Instinct*. Penguin. London.
- Radford, A., Atkinson, M., Britain, D., Clahsen, H., & Spencer, A. (1999). *Linguistics. An Introduction*. Cambridge UP.

Інформаційні ресурси:

- Stanford Log-linear Part-Of-Speech Tagger. Available at <https://nlp.stanford.edu/software/tagger.shtml>.
- Parts-of-speech.Info. Available at <http://parts-of-speech.info/>.
- CLAWS part-of-speech tagger for English. Available at <http://ucrel.lancs.ac.uk/claws/>.
- ARK Syntactic & Semantic Parsing Demo. Available at <http://demo.ark.cs.cmu.edu/parse>.

Semantic Role Labeling Demo. Available at http://cogcomp.org/page/demo_view/srl.

Online Resources for Studying English Syntax: Comparisons of Taggers and Parsers.
Available at <http://faculty.washington.edu/dillon/GramResources/>.